Dosarul nr. 2rc-297/23 (dosar electronic 2-23105186-02-2rc-30082023)
Judecătoria Chişinău, judecător Svetlana Vîşcu

D E C I Z I E

mun. Chișinău 17 octombrie 2023

Colegiul civil, comercial și
de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componenta:
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Marina Anton şi Vitalie Cotorobai

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de „DATARIO" S.R.L., împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iulie 2023, de restituire a cererii de chemare în judecată înaintată de „DATARIO" S.R.L. către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, -

a c o n s t a t a t :

La data de 21 iulie 2023 „DATARIO" S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către S.C. „SIGNINDUSTR"S.R.L., solicitând încasarea datoriei în sumă de 79991,30 MDL și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iulie 2023, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de „DATARIO" S.R.L. către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, de restituire a acțiunii, la 24 august 2023 reclamanta „DATARIO" S.R.L., reprezentată de Trohin Diana în baza procurii din 16 decembrie 2022, a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii atacate, cu restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs partea recurentă a indicat, că instanța eronat a reținut că corespondența între părți din anul 2020, prin care recurentul solicită achitarea sumei datorate (dovada recepționării scrisorilor fiind anexată la dosar), nu constituie dovadă de respectare a procedurii prealabile anterior adresării în instanța de judecată.

În acest context a menționat, că instanța expres indică în actul contestat că

recurentul a anexat corespondența din anul 2020 (prin care de altfel se solicită achitarea datoriei), însă din motive necunoscute și inexplicabile a considerat că această corespondentă nu este anterioară adresării în judecată în anul 2023.

Suplimentar a relatat, că reclamanta „DATARIO" S.R.L. a acordat S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. mai mult de 10 zile (stabilite în contract) pentru stingerea datoriei, însă nici până în prezent, cea din urmă nu a executat obligația asumată.

Consideră, că neexecutarea de către debitor a obligațiilor contractuale de plată a despăgubirii pentru rezoluțiunea anticipate a contractului și răspunsul oferit la solicitarea de achitare a sumei restante, prin care refuză achitare sumei, chiar dacă datează cu anul 2020, fac epuizată procedura prealabilă de soluționare a litigiului. Or, din anul 2020 (momentul când „DATARIO" S.R.L. a solicitat achitarea sumei restante) și momentul adresării în instanța de judecată (iulie 2023), S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. a avut mai mult de 10 zile pentru achitarea și soluționarea pe cale amiabilă a acestui litigiu.

La cererea de recurs reprezentantul intimatului S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. nu a prezentat referință.

Studiind recursul declarat şi materialele pricinii, motivele invocate de parte în susținerea acestuia în coroborare cu legislația pertinentă și aplicabilă speței, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, iar pricina remisă pentru reexaminare în prima instanță, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile din data comunicării.

După cum a fost indicat anterior, încheierea recurată, a fost emisă la 27 iulie 2023, iar recursul a fost depus la data de 24 august 2023. Cu toate acestea, Colegiul atestă recursul ca fiind declarat în termen, deoarece potrivit înscrisului existent la dosar, actul judecătoresc atacat a fost recepționat de partea interesate la 9 august 2023. Corespunzător, Completul judiciar atestă că recursul a fost declarat în termen de 15 zile din data comunicării încheierii atacate.

Cadrul legal pertinent aplicabil raportului juridic litigios.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

Conform art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecata, dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de pricini sau de contractul părților.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Potrivit materialelor pricinii Colegiul relevă, că la data de 21 iulie 2023 „DATARIO" S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L., solicitând încasarea datoriei în sumă de 79991,30 MDL și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iulie 2023, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de „DATARIO" S.R.L. către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, de restituire a acțiunii, la 24 august 2023 reclamanta „DATARIO" S.R.L., reprezentată de Trohin Diana care acționează în bază de procură, a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii atacate, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Colegiul, analizând materialele pricinii și coroborând starea de fapt constatată cu cadrul legal aplicabil speței concluzionează despre temeinicia recursului și incorectitudinea soluției date de instanța de fond. Or, instanța de recurs ține să specifice, că pentru a restitui cererea de chemare în judecată, pe temeiurile de drept sus-invocate, instanța trebuie să identifice actul normativ sau juridic, care obligă partea care s-a adresat în instanță cu acțiune să respecte și să exercite obligatoriu această cale prealabilă, de soluționare extrajudiciară a litigiului, cum și să stabilească cert că partea reclamantă nu a exercitat și îndeplinit această obligație. În situația în care instanța nu identifică aceste aspecte și nu le indică în actul său judecătoresc, nu este în drept să restituie cererea de chemare în judecată, făcând referire la norma procedurală sus-numită.

O asemenea situație Colegiul a stabilit-o și în actuala speță, deoarece instanța de fond, de și face referire la notificarea expediată către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. la 28.07.2020, greșit a concluzionat că „DATARIO" S.R.L. la cererea de chemare în

judecată nu a anexat dovada de respectare a procedurii prealabile. Or, potrivit înscrisurilor existente la dosar Colegiul atestă, că reclamantul a expediat către partea pârâtă cererea prealabilă din 28 iulie 2020, prin care a solicitat în termen de 5 zile calendaristice din momentul recepționării scrisorii, achitarea datoriei.

Urmare a acestui fapt Colegiul conchide, că instanța de fond incorect a restituit cererea de chemare în judecată, făcând greșit referire și aplicând greșit normele de drept procedural, identificând incorect și starea de fapt real existentă, deoarece, în speță, reclamantul ,,DATARIO" S.R.L. a exercitat calea prealabilă, obligatorie, de soluționare extrajudiciară a litigiului până la adresare în instanță cu actuala acțiune.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că emiterea unei soluții judecătorești, de restituire a cererii de chemare în judecată pe motiv că reclamantul nu a respectat calea extrajudiciară de soluționare a litigiului, în situația în care acesta a respectat obligația procedurală, poate fi calificată drept lipsirea arbitrară a dreptului de acces la justiție, garantat de art. 20 Constituția RM și art. 6 CEDO, fapt care nu poate fi acceptat, tolerat sau admis.

Or, principiul preeminenţei dreptului, inserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenţiei de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Conform dispoziţiilor art. 1 alin. (3) al Constituţiei RM, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (Hotărârea Curţii Constituţionale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi. Instanţa de judecată nu constituie o excepţie în acest sens, având obligația de a respecta prevederile actelor internaționale, ale Constituției și actelor normative interne ale R.Moldova. Respectiv, la adoptarea actelor judecătorești instanțele de judecată urmează să reiasă și să se conducă strict de prevederile legale, iar soluțiile date trebuie să fie conforme acestor prevederi.

Ca consecință, restituirea cererii de chemare în judecată cu încălcarea normelor procedurale aplicabile, situație ce are ca efect neexaminarea pricinii în fond, încalcă drepturile reclamantului/recurent la un proces echitabil, de examinare în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de Lege, fapt care poate avea ca consecință încălcarea art. 6§1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de Lege.

Respectiv, deoarece instanța de fond a dispus restituirea cererii de chemare în judecată cu abateri de la cadrul legal pertinent și aplicabil, situația numită servește motiv pentru casarea încheierii primei instanțe, cu remiterea pricinii în instanța de fond la etapa soluționării chestiunii de punere pe rol a acțiunii.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. b) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Admite recursul declarat de „DATARIO" S.R.L.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 27 iulie 2023, de restituire a cererii de chemare în judecată înaintată de „DATARIO" S.R.L. către S.C. „SIGNINDUSTR" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și remite cauza la rejudecare în aceiași instanță - Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ în același complet de judecată, la etapa soluționării chestiunii de punere pe rol și acceptare pentru examinare a cererii de chemare în judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecător

Judecătorii **Marina Anton**

Vitalie Cotorobai